

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

Primu[m] periculu[m] t[...] eccl[es]iastico[rum] [et] p[re]sertim circa
sacerdotes [con]cubinarios notorios ex euidencia facti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Nonū

uare. Et qz in notorio facti nō requiritur ordo iuris qui alia regularis
ter est seruad^o. de iureiurā. ad nostrā. ij. Euidētia em̄ patrati sceleris
clamore nō indiget accusatoris. vt. c. euidētia. de accusa. Qz si vellet
appellare nō est appellatōi hui⁹ referendū. de appella. p̄terea Ideo in
notorijs nō hz expectare accusatōez synodale Nō em̄ valet argumē
tū. meretrix nō synodaf. ḡ dz ad cōionē admitti. Cōcludit ḡ. qz cu
rat⁹ etiā si mors sibi a domicellis ꝓcubinarijs minef. cōionē eis ne
gare dz z tenef. Qz si q̄s sup hoc miref. qz mors curato poti⁹ sit
sustinēda aīqz ꝓcubinario tribuat eucharistiā. Audiāt q̄so desuper
Chriſo. in homelia ꝓallegata hoc intrepide dicētē. Eīam inq̄t ꝓ/
us tradā meā qz dñicū alicui corp⁹ indigne. sanguinēqz meū effun
di potius patiar qz sacratissimū illū sanguinē ꝓterqz digno ꝓcedaz
¶ Primū periculū em̄ ecclīasticoz z ꝓsertim circa sacer
dotes ꝓcubenarios notorios ex euidētia facti.

Circa sacerdotes Cōcubenarios no/
torios ex ꝓdictis ꝓz
debilis ꝓsideratio. Cū em̄ vt iā declaratuz est ꝓcubinarij
dū mytuo se absoluūt ꝓ duo mortalia q̄ icurrūt misere
se ꝓl⁹ deturpāt nec se vt ipi putāt ad receptōem sacri purificāt. imo
necario ad h̄ se min⁹ aptāt z cogūt āpli⁹ a sacroz receptōe aut āmi
nistratōe abstinere. Un̄ ḡ sicut d̄t Panor. in. c. vltra. de coha. cle. z
m. qz sacerdos si fuerit notori⁹ ex euidētia facti ꝓmanētis indubi
tata est suspēsus. z celebrādo peccat mortali. Ita eadē rōne seq̄t qz
mortali peccat dū alia sacra sumit aut ministrat. Istud clare ꝓz ꝓ
b. Tho. in q̄rto. dif. xliij. z etiā ibidē ꝓ Alber. dicētes Qñcuqz cle
ric⁹ exercet officiū suū z exhibet se vt ministrū ecclīe in ꝓtō mortali
toties peccat mortali. Un̄ qñ tāgit res sacras vtēs suo officio mor
tali peccat. Requirit em̄ qz hō sc̄tā sc̄tē tractet. qz vt d̄t Dionys. ca. ꝓ.
Celestis hierarchie. imūdis nec symbola. id ē sacramētalīa signa tā
gere fas est. Hoc em̄ est de iure naturali. q̄re d̄t b. Tho. ꝓtra h̄ etiā
nullus dispēsare ꝓt. Et addit Alber. ibidē. Si dicat hoc dictū gra
ue valde. Rñdet qz lata est via ducēs ad infernū z multi vadūt ꝓ eā
Matt. vij. Oremēda sentētia cū stupore maxime sacerdotibz at
tendēda. Seq̄tur em̄ ex his. vt infert etiā discipul⁹ in smone. xliij
post festū trinitatis. qz sacerdos fornicari⁹. seu vt ipē d̄t sacerdos ex
istēs in q̄cuqz mortali nodū vere ꝓtrit⁹ nec dignā agēs ꝓnīaz vt oz
quoties actū alicui⁹ ordinis facit peccat mortali. Un̄ qñ baptizat
vel absoluit ꝓsitētes. aut matrimoniū solēnizat. aut sacrm̄ euchar
istie. aut extreme vñctōis ꝓbet. vel quoties ex officio ordinis aquaz
vel sal in die dñica exorcizat. aut cādelas in festo purificatōis ma

foliū

rie. aut ramos in die palmar. vel ignē. vel cerum. vel baptisimū in
vigilia pasche vel pētecostes bñdicat. vel qđ mai⁹ oib⁹ his est qñ ce
lebrat z sacramētū eucharistie p̄secrat atq; sumit. in om̄ib⁹ istis nec
nō in alijs actib⁹ q̄ sacris ordinib⁹ sunt annexi ac in quolibet eoz sin
gulariter exercēdo sp̄ mortali peccat. z toties quoties aliquē actū vt
minister ecclie exētur z exercet. ac etiā non solū in p̄scriptis actib⁹ z
effectib⁹. s; etiā s̄m Diony. qñ z quoties ad aliquē actū exercendus
aliquā vestē sacerdotale sumit siue induit. vt albū vel manipulum
vel stolā vel casulā. aut alias sacras vestes cōiter vel diuisim. qđ re
uera inq̄t est satis stupēdū periculosumq; valde. Un̄ nō imerito d̄z
q̄to grad⁹ altior tāto casus p̄fundior. hec ibi. Et hoz rōnem post
br̄m Tho. in tertia parte. Bernens in quarto. dis. v. assignat dicēs
cū officians eccliam q̄tū ad hoc sit minister dei in ministrādo z ex
hibet se vt h̄ns sanctitatē z eā alijs cōmunicātē. z cū oppositū reperi
tur in eo. ideo magnā irreuerentiā facit deo. cū aut̄ om̄is irreuerentiā
in deū est mortale. ergo in quolibet actu ministrādo peccat mortali
hec ille. Cū em̄ p̄cubinaris. vt p̄. xxxij. dis. nō poss; p̄moueri ad
ordines. seq̄tur qđ nec vsum sacramēti ordinis licite habere debeat.
eo qđ ordo est p̄pter eius executōem. facit ad hoc. c. erubescit. xxxij.
dis. Un̄ p̄z p̄hdolor. qđ p̄cubinaris p̄ h̄mōi diuina exercitia se
putans semp mereri seipm plus damnabilr illaqueat. ¶ Uterq;
us h̄c nō p̄tereūdum. qđ sacerdos p̄cubinaris put in summa an
gelica z Antonino tertia parte. ti. xxvij. ca. iij. allegat. si fuerit ma
nifestus ita qđ nulla tergiversatōe p̄t celari. talis est suspensus ab of
ficio. qđ p̄. xxxij. dis. c. Preter. Nec releuat ob hoc p̄ scilicet Cōstā
tense. vt infra ad p̄mū argumētū patebit in fine. Et si celebrat in ta
li suspensione est irregularis. c. p̄mo. de re iudi. libro sexto. s̄m Inno
centiū. z ita p̄ idē hoc vult Panoz. vbi supra in. c. vestra Et patz de
senten. excom. libro sexto. is qui. Et. xi. q. iij. si quis episcopus Et ta
lis tenetur ab officio etiā post contritiōem z cōfessionē abstinere. quo
usq; sit relaxata suspensio p̄ euz qui p̄t. Si em̄ cōtra fecerit z celebra
uerit peccat mortaliter. z vt dictū est efficitur irregularis. z solus pa
pa sup hoc dispensat. c. p̄mo. de re. iudi. libro sexto. z. c. p̄mo. de sen
excō. lib. sexto. Et nedū sacerdotes p̄cubinarij. sed etiam clerici p̄cu
binarij in minorib⁹ ordinib⁹ ip̄o iure sunt suspēsi ab om̄ib⁹ actib⁹
ordinū. put etiā d̄ns Antoninus in tertia parte summe p̄ canones
ostendit. Et circa p̄dicta licz aliqui velint qđ p̄quirat monitio ita
qđ aliter p̄cubinaris p̄dictas penas nō incurrat. Dicit tñ Angel⁹
in summa qđ p̄mū scz qđ nō req̄ratur est veri⁹. Et hoc tenet Panoz.
in. c. vestra. de cohabi. clericoz. z mulie. de p̄cubinario. dūmodo sua

Decimū

fornicatio est ita notoria q̄ nullam h̄z dubitatōem. v̄puta quādo
ꝛubinaris ꝛubinam tenet vt vxorem ⁊ nutrit proles vt filios.
ita q̄ nō audeat diffiteri. Et reuera si tantoz viroz dicta sunt vera. se-
quitur q̄ infiniti ꝛefflores vna cū ꝛubinarijs illaqueatur. cuz in
dies. vt ad oculū videmus q̄ sine remissione ipsi ꝛubinarij absol-
uuntur. nec aliquis eoz p̄pter irregularitatē quam dicūt eos incur-
rere ad sedē mittitur apostolicā. Sed an desup per iamiam sequen-
tia possent releuari. relinquuntur disputantibz ⁊ discussioni maiorū
Unde circa ꝛdictā materiā sic d̄r Joānes Erfordensis in summa li-
bro primo. titu. primo. parte ꝑma. fornicator notorius si celebrat
ꝑm Hostien. ⁊ Sui. fit irregularis. q̄d durū est sentire. licet em̄ sus-
pensus ab officio suo ab homie idistincte fiat irregularis celebrādo
vel ministrando in officio suo maxime scienter legendo scz euāgeli-
um vel epistolā vel in officiendo. nō tñ suspensus a canone semp ef-
ficatur irregularis. nisi vbi canon hoc exprimit. q̄m̄ tūc agit lex in
animata q̄ aiata. hec ille. Depost tñ addit q̄ dictū Sui. ⁊ Hosti.
est tutū. Narrat etiā discipul⁹ in sermonibz. dñica. xij. q̄ ꝑm Sui.
sup hac irregularitate ep̄m posse dispensare. ex quo dispensatio in h̄
casu nō est ꝑhibita. ⁊ iura que inueniūtur in ꝛrarijs illa ꝑcedunt
de suspensio nō a iure. q̄ iura benignius solēt agere q̄ hoies. hec ibi.
Consequēter q̄dam alius summista Joānes laurētij. ordinis mino-
rum magis laxē d̄r. Verū est q̄ suspensus ab hoie celebrās sic irregu-
laris. Et etiā a canone p̄pter crimen. vt ꝑz extra de re. iudi. cū eterni
et. c. cū medicinalis. de sentē. excō. lib. sexto. S̄z hoc inq̄t intelligas
verū vbi canon talē penā imponit. als nō. supra eo. is q̄ li. vi. vñ de
Iuno. de cle. excō. mini. c. si celebrat. si fornicari⁹ suspensus celebrat
nō est irregularis. ⁊ Vincēt⁹ h̄ assertissime tenet in. c. q̄stū. de tēpo.
oz. Idē tenet Archi. de re iudi. cuz eterni. li. vi. Nec est lnia canonis
vel suspētionis ꝑprie. sed rei. q̄n d̄r. Sit suspēsus q̄sqz satisfaciat
vel peniteat. ⁊ ideo post ꝑnitiam legitimaz poterit celebrare. ⁊ si ante
celebret nō est irregularis. de cōba. cle. c. sicut. Et sic notori⁹ fornica-
tor si celebrat nō est irregularis. lz ꝑ canones in odiū criminis aliq̄d
fit obiectū q̄ad taliū vitatōem. vt supra eo. c. vestra. ⁊ c. tua frater
nitas. ⁊ xxxij. di. null⁹. ⁊ s̄. verū. ⁊ h̄ vltimū notat Inno. vbi supra
Et q̄dā doctor iuris Colonie ordinarius cū quo sup hac materia cō-
tuli opinādo voluit etiā q̄ ꝛubinaris celebrādo nō incurrat ir-
regularitatē ¶ Sed nūquid etiā in his releuat dictū Cancellarij do-
ctoris ꝛolatorij. q̄ in de ꝛpuali vita multas ꝑpōnes notabiles cir-
ca ecclie cēsuras ponit. ⁊ iter cetera ad ꝑpositū d̄r Expediēs videreē
institutio aut iam institutoz talis interpretatio vt solus excōicatus

Foliū

aut suspēsus a iudice z nō a solo iure traheret irregularitatē imis/
cendo se sacris. z talis solū iudicialr p̄dēnat^o a p̄tate absoluēdi in
foro scie spoliat^o censeret. Nec ibi z alia p̄corditer d̄t in regulis

Rūdef q̄ Cācellari^o ibidē multa vilia z exp̄diētia q̄ vrinā d̄ter/
minata forent zelose p̄ponit. Verūm q̄ idē ip̄e p̄stādo fatef se p̄
hmōi nil assertiue d̄terminare dicēs. Ego aliq̄s p̄positōnes exami/
natōni sup̄ior ac prudētū d̄creui p̄ponēdas absq̄ assertōe earum
quas ip̄i assertādas iudicauerint ad quos spectat. Nec ille. Quis ḡ
in hac re ob dictū Cācellarij nisi alior rectū iudiciū ad quos ip̄e re/
mittit sup̄uenerit tute d̄sup poterit figere pedem. Demū aliud
etiā hic attēdēdū. videlz q̄ p̄cubinari^o sacerdos aut clericus existēs
in sacris notor^o fm doctores iuris. z Angel^o h̄z p̄ indubito tenet
fruct^o q̄s p̄cipit de b̄nficio restituere q̄n aliūde sine his p̄t viūere. q̄
cū sit suspēsus. vt iā dictū est p̄ Panoz. z Docto. in. c. v̄stra. vbi su/
pra p̄inde est acti nō resideret. q̄ nullū z inuile idē est p̄. c. inter cor/
poralia. de trālla. pla. sicut nō rite z non fieri paria iudicant. vt in. c.
venīēs de p̄sby. nō nō bap. Neū q̄s hec aduertit. q̄s hmōi laq̄os
inextricabiles enodabit. Lerte hoc mare magnū. illic reptilia quoz
nō est nūerus. Et vrinā pastores lanā z nō oues querētes singula/
riter hec aduerterēt. nūq̄ certe p̄cubinario aiay curā suoz vt indi/
es fieri videt d̄nabit^o p̄mitterent.

R̄. Ergo p̄mo An p̄mittēs curā aiay p̄cubinario peccat mor/
talr. z p̄ hoc sit in statu periculoso. Rūdef simplr q̄ sic.
Dicit em̄ Albertus in q̄rto. dist. xxiij. ar. x. Nullū dubiū est morta/
liter peccare illū qui indignū sciētē p̄mouet ad curā pastoralē vel
aliq̄d eccl̄asticū b̄nficiū. hec ille. Cōstat autē de p̄cubinario noto/
rio q̄ sit maxime indign^o. cū vt supra patuit sit infamis. ḡ p̄mittēs
sibi aiay curā mortalr peccat. Rō huius ex b̄tō Tho. p̄z in quarto
dist. xxiij. Tum p̄mo. q̄ d̄no suo deo scz infidelis dispensator est.
essz em̄ infidelis terreno d̄no. qui in eius officio sibi inuile p̄neret
q̄to magis iste qui malū cāminosum ponit ad curā aiay. cuz hoc
in detrimentuz eccl̄ie vergat z honoris diuini q̄ p̄ bonos ministros
p̄mouet. Tum secūdo. q̄ sp̄halia bona sub periculo ponit. quod est
mortale non minus q̄z poneret sub periculo bona temporalia eccl̄ie
ibidē fm Alber. z b̄. Tho. Per ministeriū em̄ hoz maloz diuina cō/
temnūt. iuxta illud Gregorij P̄dicator cui^o vita d̄spici^o restat vt
ei^o p̄dicatio p̄tēnat. z d̄t b̄. Tho. in q̄rto vbi supra. eadē rōne qua
p̄dicatio p̄temnit. om̄ia sp̄halia ab eis exhibita p̄tēntur. Nec ille.
Secūdo probatur. esto q̄ pastor ip̄emet esset p̄cubinarius. tūc
p̄ se non posset aliq̄d sacramētū digne ministrare. q̄n semper moro

Vndecimū

taliter vt supra patuit peccet. q̄ nec p̄ aliū ꝓcubinariū. hoc idē p̄t q̄n
peccet mortāl. qz d̄. xlvj. distin. sicut qd̄ q̄s suo noīe nō p̄t facere nec
alieno noīe d̄. Tercio p̄bat pastor ꝓdic̄ ꝓtra canones qz igno
rantia eū nō excusat de facto suspēsum inducit q̄ irregularitatē icur
rat. fm̄ tutiorē opinionē. ḡ. Quapropter ait qd̄ā magn⁹ q̄ dānosū
sime agit q̄ notorio ꝓctōri maxie in malicijs ꝓsuetū ouis suaz curā
ꝓmittit. aut iuuanē ꝓstat q̄ tali ꝓmittant. poti⁹ em̄ inq̄t oīa mala
etiā excōicatōez si casus se obtulerit d̄. q̄s sustinere anteq̄ tali oues
ꝓmittat aut ꝓsentiat q̄ sibi ꝓmittant. qz san⁹ eēt agere ꝓtra tradi
tionē hoīm q̄ ꝓtra legē altissimi. / Ex his itā infer̄ q̄ pastor d̄ ꝓsona
liter residere honeste. aut eccliam poti⁹ resignare etiā si deberet medi
care anteq̄ ꝓcubinario eccliam suā ꝓmittat. nō obstatib⁹ ꝓmodis
q̄buscuq̄ etiā spūalib⁹. nō em̄ sunt faciēda mala vt eueniāt bona.
ad Romanos. iij. Nec sup̄ his q̄ ꝓcubinario ministratio sacramē
toꝝ cōmittat ꝓt fieri dispēlatio etiā ꝓ papā. repugnat em̄ iuri diuino
Un̄ d̄ Alber⁹ in. iij. dist. xxiij. nūq̄ ꝓt dispēlari q̄n peccat morta
liter talis. in q̄libet actu ministratōis q̄d̄m̄ ē indign⁹ Et abusiones
in his nō diminuūt peccā s̄ aggrauāt. z iō in talib⁹ dispēlatōib⁹ si
ꝓlatus aliqd̄ facit peccat mortāl. hec ille. Pastor ḡ q̄cūq̄ curā aiaz
suaz ꝓcubinario ꝓmittit oīm ꝓctōꝝ. qz in tali statu ex ꝓte āmini
stratōis sacramētoꝝ nō ē nūerus reus erit in tremēdo iudicio. Cō
sentientes em̄ z facientes pari pena plectendi sunt. xvij. q. iij. oēs.
et ē dictū Apl̄ ad Romanos ꝓ. Et ad h̄ illō autoris libri causaz
sc̄. Quicqd̄ ē cā cause ē cā causati Un̄ d̄ Gregori⁹ in registro li
bro ꝓ. Necesse ē vt oēs culpas z negligēcias sibi ip̄tetur q̄ ministe
riū ꝓtutis infirmo ꝓmisit. q̄ Insup̄ ex his euidenter etiā itā ꝓz Altas
ristas seu habētes capellas aut quīs mō officia ad celebrandū depu
tata illos nō eēt tutos. s̄ etiā in dānosō periculo ꝓstitutos z peccare
mortāl̄ dū vices suas z sacramēti altaris ministratōem ꝓcubina
rijs ꝓmittūt. aut eis sub annuo censu sunt locātes. Dictū em̄ Albr̄
et rōnes ꝓacte eque ꝓtra eos militāt. q̄ Demū etiā infer̄ q̄ Episco
pi z eoz officiales peccāt mortāl̄ dū ꝓcubenarios penitētiarios cō
stitūt vt a castro sibi reseruatōis sacramētal̄ alios absoluāt. Ta
ceo nūc de alio ꝓctō ꝓlatoꝝ qd̄ incurrūt dū ꝓcubenarios notorios
ministros iusticie. vtputa fiscales. sigilliferos aut officiales ad cor
rigendū alios ꝓcubenarios ꝓstituūt aut admittūt. Index em̄ vt d̄
be. Tho. sup̄ Joau. viij. dū ē public⁹ z ꝓtra aliū fert s̄iam in eodez
crimine peccat sc̄dālizādo. Et sibi mō peccat corrigēdo. vt d̄ 2°.
q. lx. Un̄ etiā d̄ Alber. in q̄rto. dist. xix. q̄ corrigēs aliū nō d̄ esse in
sibi notorio. v̄ in maiori z nō p̄t eū iudicare nisi cum mortali ꝓctō.

Coz

No

Foliū

hec ille. Sed q̄ q̄ p̄latus q̄ ponit talē z in h̄ statu eū admittit z cō-
seruat q̄ nō min⁹ ip̄o peccat. Tenent q̄ plati cū eoz ministros iustis
sie ꝓcubinos eē ꝓcipiūt sub pena salutis eterne eos aut ab officijs
amouere. aut cogere q̄ absq̄ mora ꝓcubinas abijciāt. Nec ualet si
dicat epus aut plat⁹ ad regendū eccliam se interdū alios nō posse ha-
bere. Reuera agāt fidelr vt fideles dispēsatores. z utiq̄ deus eis de
idoneitate ministroꝝ ꝓuidebit. de⁹ em̄ vt inq̄t te. Tho. in q̄rto. dis-
p̄tū. nūq̄ ita deserit eccliam q̄n inueniant idonei ministri. Un̄ dē
Lya sup illō Jacobi p̄. Si q̄s idiget sapiētia postulet a deo zc. q̄
de⁹ ē infallibile directū q̄ nō deficit ad se veracit̄ currētib⁹. q̄ si natu-
ra nō deficit in necessarijs. multo minus auctor nature. hec ille.

Nota q̄m

De Secdo. Quid sentiendū sit de dispēsatoe q̄rū dā sacerdotū
ꝓsertim ꝓcubinarioꝝ sup ꝓfessione differēda zc. Rūdef
q̄ ē q̄dā error iutolerabil̄ ꝓsumptuosus. astutia diaboli inuentus.
multoꝝ sacerdotū ꝓsertim ꝓcubinarioꝝ. q̄ cū volūt celebrare z h̄nc
copiā sacerdotis. z opportunitatē ꝓfitendi. veniūt alter ad alterum
ꝓtentes sup ꝓfessione faciēda dispēsatoem. z dicūt dispēsēt̄ mecū
Et sic ignari simulata z ficta dispēsatoe ꝓtenti. sine actuali ꝓfessioe
ausu q̄dā temerario altare accedūt. Sz reuera fallunt z peccādo se/
ip̄os recipiūt. Aut em̄ h̄mōi sacerdos celebratur⁹ ꝓceptū implere ꝓt de
ꝓfessione faciēda. aut nō. Si nō. tūc dispensatōne nō indiget. Si
sic. tūc rōnabile z necessariū ē q̄ seruet ꝓsertim. dūmō h̄z opportuni-
tatē z copiā sacerdotis cui deuote secure z rite ꝓfiteri ꝓt. Un̄ ꝓz tūc
dispēsatoem fieri nō posse. Cōtra em̄ rōnem nō ē fidel̄ dispēsatio. sz
• crudel̄ dissipatio. ꝓut d̄ Bernard⁹ ad Eugeniū libro. iij. Obuiat
ergo huic ꝓsumptuoso errori sacrascriptura z sanctorū dicta ꝓsertim
scribentiū sup magist̄ q̄rto sniaz. vt ē bt̄s Tho. Durandus Pe-
trus de palude. scrius Bonauē. Schot⁹ z alij q̄z vna ē rō. q̄ nō tūc
dz recōciliari deo. sz etiā ecclie. ad h̄ q̄ digne sumat sacramētū vnita-
tis ecclie. Ad hoc doctor Nicolaus dynckelspiell. z alij in q̄rto alle-
gant Dugonē de sc̄to Victore q̄ d̄t in libro de ꝓtate ligādi atq̄ sol-
uendi. Audacter dico. si añ sacerdotis absolutōem criminofus ad
cōionē corpis ch̄isti accedat. ꝓ certo sibi iudiciū māducat. z bibit.
etiā si añ peniteat. z etiā vehemēter doleat z igemiscat. hec ille. Intel-
ligēdo tñ q̄n h̄z copiā sacerdotis ꝓut d̄ Tho. de argētina post alios
ibidē i q̄rto. Lesset igit̄ error h̄ venenosus. ne ꝓctm ꝓctō accumulet.

De Tertio. de grauitate ꝓcubinat⁹ seu fornicatōis in sacerdo-
te ꝓcubinario. q̄ q̄stio ꝓcernit etiā sacerdotes alios a ꝓcu-
binarijs. z cū h̄ religiosos z clericos i sacris ex̄ntes. Et in ꝓmis q̄rit

Duodecimū

an fornicatio seu concubitus i eis sit gravior peccatum ipso adulterio Rūdes
p. sic. Cuius ratio. sacrilegi qui votum solenne continentie violat. plus peccat quam
adulteri. scilicet predicti fornicando efficiunt formaliter sacrilegi. §. Maior pars
xxvij. q. p. meliore. ubi summarie habetur quod peiores sunt adulteris qui
continentie votum violat. Per votum enim solenne continentie ad alium ordinatur.
Unde ut glo. dicitur ibidem. coniugium spirituale inter deum et hominem violat. quod est al-
tius quam illud quod est inter hominem et hominem. quanto ergo maior est ille cui inferitur ini-
uria. tanto maior peccatum committitur. Directe autem predicti in deum peccat et con-
tra precepta prime tabule. Adulter autem in primum peccat contra precepta se-
cunde tabule. Minor pars. quod tales fornicando votum solenne continentie vi-
olant. In voto enim solenni continentie. non tamen simpliciter. sicut quod Henricus
herp. post beatum Thome. sexto precepto dicit. quod sequitur quaedam consecrationem
seu benedictionem cuius deus auctor est qui totaliter deo et diuino cultui deputatur
fornicando autem violatur homini cum iniuria dei. et persequens enorme sacri-
legium proprie predicti committitur. Unde de beatis Thome. 2^a 2^e. q. xcix. formaliter
et proprie peccatum sacre persone sacrilegium est. quod agit directe contra eius scripta-
tem. puta si virgo dedicata fornicetur. Et eadem ratio est in alijs. Dec-
ille. Etiam dicitur ibidem. q. cliij. quod quilibet species luxurie sicut quod violat aliquid
pertinens ad cultum dei dicitur sacrilegium. Patet ergo quod quibus predi-
ctorum est sacrilegus auferens sacrum a sacro. id est seipsum voto so-
lenni consecratum a deo. unde sic fornicando sponsa dei abutitur. quia
clericus sponsa christi efficiebatur in ordinis susceptione. quod ordo habet votum
solenne continentie annexum et religiosus per votum solenne religionis.
Nunc quod enim inquit doctor sanctus Vincentius in quadam sermone. ille sacrilegus
est qui sepulchrum domini ad lutum aut fedam latrinam projicere presumeret. Quid
autem sacerdos qui emisit votum continentie aliud est quam sepulchrum domini viuum
mundicie deputatum. Ad hec facit. xxvij. q. j. c. sciendum. Secundo probatur
ex eodem fundamento. quod fornicatio predictorum grauius peccatum est quam homici-
dium. ut statim probabitur. §. sequitur quod grauius peccatum sit quam adulterium. quia
peccatum homicidii maius est quam adulterium. sicut pars per decretum sumptum ex
sermone Augustini. libro. ij. de adulterinis coniugijs. xxxij. q. ij. si quod ve-
rius. Quod ergo excedit peccatum quod grauius est. excedit etiam id quod minus gra-
ue est. Tertio probatur de sacerdote singulariter fornicante piurus gra-
uius peccat quam adulter. et per consensum plurimum est grauius peccatum quam adulterium. scilicet sa-
cerdos omnia fornicando efficit piurus. ut statim patebit. §. Maior pars per
Richardum in tertio. quanto enim persona est dignior in qua fit iniuria. tanto
iniuria est maior. scilicet deus cui iniuriatur quod in iurando est dignior quam
proximus cui iniuriatur adulterando. §. Corruptum est enim piurimum dignioris or-
dine. puta hominis immediate et directe ad deum. quod ordine minus est ille quem cor-
ruptum adulterium quod est hominis ad proximum. et non immediate ad deum. scilicet solum

Sacrilegium

Foliū

primo mediante Quarto pbat ppositū p Roptū holecot sup libz
sapien. c. liij. Tum qz sacerdos magis se elogauit ab actu carnis qz
vir. qz solēnit inqt. vouit pūnitā ab oi muliere z nūqz cū aliq. igif.
Tum qz votū sacerdotis ē solēnitatū p sacramētū maioris reuerētie.
puta ordinis. qd sacramētū ē maioris reuerētie qz mrimoniū. qz il-
lud sacramētū directe z imediate applicat hoīem ad pficiendū cor-
pus chusti vez in sacramēto altaris qd ē maximū qd p̄t cōicari hoī
in hac vita. Istud finalr pz etiā ex signo. qz decreta grauiore pe-
nitentiā iponit incōtinētibz pdictis sacerdotibz qz adulteris. sicut
habet. lxxij. dis. c. psbyter. si fornicatōem fecerit vbi horribil ad decē
annos p vna fornicatōe sacerdoti pnia iponit. Un si publicus sit h
mō fieret Remot⁹ a ceteris pmedat panē z aquā. sz diebz dñicis z
festiuis vtef tñ qdragēsimalibz. finitū tribz mensibz exeat. nō tñ in
publicū pdeat ne laici scandalizent. qz sacerdos nō dz publice peni-
tere sicut laicus. postea aut dz ieiunare āno z dimidio in pane z aq
ita q dñicis diebz z p̄cipuis festis p̄t bibere vinū z vti lacticiuis z
sagine. finito anno z dimidio cōicare dz z stab it vltim⁹ in choro z
tñ minora officia gret. Et dz postea ieiunare legitimas sz feria se-
cunda q̄ta z sexta in pane z aq vsqz ad septimū annū p̄lectū. ita
tñ q scdm feriā p̄t redimere legēdo psalteriū. vl dādo tenariū p̄p̄
teū. Expleto septimo anno p̄t eps ipm ad honorē p̄stinū reuocare.
ita tñ q ieiunet postea sexta feriā in aqua z pane sine redēptōe vsqz
ad finē decimi anni. hec ibi. Et lz hodie hec pena sit arbitraria. ponit
tñ hic vt scubinari⁹ eo citi⁹ respiscat z intelligat qd sit ei agendū
si vult absolui a pena pcti vel in h mūdo vl in alio. qz credendū ē in
quit Angel⁹ in summa. vita. p̄fessio. vj. eccliam instinctu spūscī cā
sic tarasse. sicut ce⁹ p iusticia erigit vel h vel in purgatorio a q̄cūqz
ralia p̄petrante. vt p̄zin c. h ipm. xxvij. q. ij. hec ibi

Quarto. An scubinari⁹ sacerdos fornicādo pprie sit trās-
gressor voti p̄tinētie. q̄ q̄stio p̄cernit etiā clericos in sacris.
religiosos z sacerdotes q̄scunqz alios Et arguit q nō. fornicatio
phibet ce p̄cepto. q̄ p eā nō fit voti trāsgressio. votū est ē de re als li-
cita. Un sic dz Sacellari⁹ i forma i regul. Religiosus p̄fessus z sacer-
dos vtens copula carnali p̄ter mrimoniū. z si quissime trāsgrēdiūf
mādatū rei. nō tñ videat voti fractores. votū q̄p̄t ē solū. pprie de
re als licita. q̄lis nō erit extramonial' diunctio. Ista d̄clusio lz apud
simpliciores videat extranea. tñ apd intelligentes qd nois voti est
clara. Notū q̄p̄t fit ce operibz superogatis ad. q̄ q̄s als nō tenebat
sic religiosus pprie loquēdo vouet q nūqz vroz abif. qd antea lice-
bat illi. null⁹ aut pprie dz vouere q nūqz fornicabit aut adulterabit

pena sacerdoti
Remot⁹

221

Decimūtertium

q̄ ex p̄cepto ad hoc iam om̄is hō obligatur. hec ille. In opposi-
tus p̄ veritate videt̄ om̄nis schola. cū etiā in religionibz h̄mōi ve
voti trāsgressores puniātur. ¶ Pro r̄sione hic cōsiderādū. qz ip̄a
cōtinētia q̄ subest tēperātie d̄t abstinētiā a delectatōe venerea. z cū po-
nat absolute p̄ pp̄ria materia voti cōtinētie. seq̄tur q̄ ip̄m votū p̄ se
fert sup hoc qd̄ est nō cōmisceri carnali seu nō cōtinere. z trāsgressio
eius p̄ se sup hoc qd̄ est cōmisceri carnali seu nō cōtinere. qd̄ puritati
cōtinētie p̄ ip̄m votū iam cōfirmate repugnat. Insup cū huic purita-
ti cōtinētie nedū cōmixtio carnalis matrimōny licita. s̄z etiā z lōge
ampi⁹ imp̄ritas. s̄z extramattimōnalis cōmixtio repugnet. seq̄-
tur q̄ vouēs cōtinētiā. nedū fornicādo sit trāsgressor p̄cepti. s̄z etiā
voti trāsgressor. Nec hoc mirū videat̄. qz vt d̄t b. Tho. in p̄ma sc̄de
q. xvij. z in sc̄do scripto. d̄t. xl. vnus actus vnitate nature fm̄ se
cōsideratus p̄t esse multiplex fm̄ q̄ ad genus moris refertur. sicut p̄
ma sc̄de. q. lxxij. exemplificat de adulterio. qd̄ non solum p̄tinet ad
luxuriā. put̄ opponitur castitati. sed etiā ad iniusticiā. put̄ in accipi-
endo alterius vxorē opponitur iusticie. Ita in p̄posito videtur di-
cendū. cū ip̄a fornicatio in vouente cōtinētiā dicat duplicē diffor-
mitatē p̄pter diuersam habitudinē z cōparatōnem eius ad rōnem.
Ideo duplex d̄t p̄ctm̄. vt puta trāsgressiōnem p̄cepti. z hoc rōne sp̄-
ciei in q̄tū fornicatio. z voti cōtinētie. z hoc rōne carnalis cōmix-
tionis. Huius s̄le sumat̄ de voto paup̄tatis. puta monachus re-
tinens rē alienā hāc sibi appropriādo rōne sp̄ci in q̄tūz retentio est
rei aliene. vt sic est trāsgressor hui⁹ p̄cepti. non furtū facies rōne ho-
talis retentōis seu appropriatōis sit voti paup̄tatis trāsgressor. Alio
oppositū dicere seq̄ret̄. q̄ monachus appropriādo sibi de furto mil-
le ducatos. nō est p̄p̄riarius. s̄z solū p̄cepti trāsgressor. qd̄ absur-
dum videt̄. Igit̄ cōcludēdo p̄ ip̄am fornicatōnem rōne illius qd̄ est
cōmisceri carnali sup qd̄ p̄ se fert trāsgressio voti cōtinētie sit pp̄rie
eiusdē voti trāsgressio. q̄ d̄t distinctū p̄ctm̄ a fornicatōne. Hoc aut̄
tenere videt̄ verius. salubrius. z magis rōnabile. Concorditer
huic cōclasiōni dixit doctor eximius theologie Lambertus de monte
publice in scholis. videlz q̄ rei veritas est. q̄ p̄byter fornicādo pec-
cat̄ tra votū vnde absolutōz ep̄scopi eūdē dixit indigere. Ad
argumentū dicendū. negando cōsequētiā. Sicut em̄ illa cōntia nō
valet. retractio p̄hibetur de p̄cepto. ergo p̄ eam nō sit voti trāsgres-
sio. puta obediētie. dū p̄ ip̄am in superioris cōtemp̄tū violat̄ silētiū
ita nec p̄dictā cōsequētia valet. Cū cōsiderādū. q̄ est aliud loq̄ de
fornicatōe absolute. sic em̄ verū est qd̄ d̄t. em̄ p̄cepti trāsgressiōnem.
Aliud s̄o est de eadē loq̄. put̄ cōmittitur a vouente cōtinētiā. sic em̄

foliū

propter diuersam repugnantiā ad rōnē. vt dictū est duplex dē pctm̄
Nec obstat si replicas. trāsgressio voti vt spēale pctm̄ erit separa
ta a pcepti trāsgressione. qualis nō est hic. Rūdet. q̄ hoc nō sem
per req̄rit. s̄z sufficit q̄ possit separatim inueniri. sicut patz de sacrile
gio. sc̄da sc̄de. q. xcix. qd̄ repitur separatim. vt si iudex rapiat aliquē
de loco sacro quē in alijs locis licite cape possz. z cū hoc tm̄ repit etiā
cū alijs vitijs. vt cū homicidio. vt si clericus occidat. z cū luxuria.
vt si virgo deo dedicata violetur Ita in pposito trāsgressio voti cō
tinētis est spēale pctm̄ z repitur seorsuz. vtputa in matrimonio ab
eo q̄ continentia vouit. Nihilominus p̄t inueniri cū diuersis luxurie
spēbz. vt cū fornicatōe adulterio. z sic de alijs. Nihil em̄ (vt vbi su
pra d̄t br̄s Tho.) prohibet formāl̄ rōnem alicuius peccati spēalis
in pluribz generibz pctōz inueniri. hec ille
¶ Ad pdictā q̄stionē iam inueni scripta magistri Serardi de Elten
sacre theologie doctoris eximij ordinis pdicatorz. q̄ dū vineret eras
regēs p̄uētis Coloniē z inq̄sitor heretice prauitatis. Et rūdet ita
q̄ continentia seu castitas p̄t considerari dupl̄. Uno mō vt p̄cise est op
posita fornicatōni. z sic cadit sub pcepto isto. nō mechaberis. Exem
pli cā. Petr⁹ vult mānere p̄ totū tēpus vite sue solutus. tūc obliga
tur ex pcepto seruare castitatē. qz obligat nō fornicari. hoc tm̄ qz p̄
mutare ppositū. ideo d̄t ex p̄tingenti p̄tingere. vñ pdicto mō casti
tas nō cadit sub voto pprie dicto cū sit de pcepto. Alio mō p̄t con
siderari castitas vt est p̄petua. nō vt opponit fornicatōni t̄m̄. s̄z vt ge
nerāl̄ opponit cuilibet carnali copule siue in matrimonio siue extra
et vt in omnē euentū obseruāda mutata etiā qualitercūqz volūate
nisi accederet superioris auctoritas. z sic cadit sub p̄silio quo mō sa
cerdos aut religiosus vouent castitatē. de meliori em̄ bono est q̄ fir
met se z inobiliter animū deo ad nūq̄ inuēdū etiā quocūqz casu se
offerēte carnalē copulā. dato etiam q̄ nūq̄ se offerat oportunitas
ad matrimoniū. s̄z ad liberius z puri⁹ z p̄fectius seruicdū deo expe
dit sic se obligare. Un̄ p̄z q̄ continentia seu castitas extra matrimoni
um cadit sub pcepto. sed castitas eadē p̄petua cadit sub p̄silio. sacer
dos igit̄ aut religiosus fornicās ē pprie trāsgressor voti. vñ z br̄s
Tho. sc̄da sc̄de. q. clxxxvi. ar. x. argumento. iij. d̄t religiosi p̄ votū
continentie tenētur ab oibz venerijs abstinere. Ad dictū Lacella
rū rūdet. q̄ nullo mō p̄cludit nec impedit p̄clusionē iā dictā. qz ma
nifeste p̄supponit falsum cū d̄t. votū pprie ē de re als licita qualis
nō est extramatrimonialis p̄iunctio. vbi clare p̄supponit q̄ votū fiat
de extramatrimoniali p̄iunctōe. qd̄ falsuz est manifeste z impossibile
cū votū non possit esse de malo culpe. sicut nec istud cadit sub voto

Decimūquartū

nūq̄ vti h̄mōi copula carnali extra matrimonū. cū sit illicitū ve
sic. qz hoc nūq̄ est cōsiliū. sed p̄ceptū. s̄m illā rōnem. sed nūq̄ vti co/
pula carnali immobili z firmato aīo quocūqz casu emergēte cadit
sub voto castitatis. Nec habetur vt ip̄e assumit p̄trariuz ex q̄d no/
minis voti. qz idem opus vt seruare castitatem. id est nō vti copula
carnali est opus necessitatis z p̄cepti put cōsideratur opponi for/
nicationi. Et est opus supererogationis prout cōsideratur sub p̄p̄/
tuitate cū firmitate animi ad ip̄m quocūqz casu emergente Nec im/
plicat p̄tradictōem hoc mō idē opus esse supererogatiōis z p̄cepti
diuersis rationibz. hec ille.

Quinto p̄nter. An p̄ctm̄ fornicatiōis in sacerdote scubi/
nario aut etiā q̄cūqz alio sit grau⁹ homicidio. Et eadē q̄/
stio mouet de quolibet clerico in sacris z religioso Rūdet affirma
tiue q̄ sic. p̄supposita tñ veritate p̄ponum sequentiū *Prima p̄po*
stio. ordo inseparabilr hz cōtinētiā annexā ex voto. *Prima p̄po*
nis ap̄te est sc̄tus Bonauē. in quarto. dist. xxxvij. sicut em̄ q̄ regulaz
vlnēdi ab aliquo traditā p̄fitef. puta monachalē. z habitū suscipit
eiusdē vbi cōtinētia annexa est. talis d̄r p̄sequēter vouere cōtinētiāz
sic z ordo apud latinos ex eccl̄astica institutiōe hz annexā cōtinēti/
am. z idē q̄ suscipit ordinē spontance se obligat. ita q̄ obligatio illa
procedit ex statuto pariter z ex voto. z fit voti solēnizatio in ordi/
nis susceptiōe Huius opinionis q̄ nedum ex statuto eccl̄ie. sed
etiā ex voto ordo sacer habeat cōtinētiā annexā videt fuisse be
atus Tho. in de malo. q. vij. ar. vij. vbi d̄r vxores ducere in sacerdo
te est p̄tra p̄ceptū de voto cōtinētie implendo. nō aut in laico qui
nō vouit. hec ille. Unde per hec verba p̄supponit votum cōtinētie
fieri a sacerdote. Et Cancellari⁹ in h̄ dicere cōcorditer videt in fine
huius regule q̄ sic in regulis d̄r. Quia corpus sacerdotis si vxora
retur esset vxoris sacerdos. qui totus debet esse d̄no p̄secratus z ex/
peditus a cura rerū familiarū. z solutus legibz civilibz. z orōni iu/
giter vacare. rōnabilr restringitur voto castitatis. hec ille. *Uteri⁹*
idē p̄z ex hoc. qz qlibet sacerdos saltē d̄ū ordinatur p̄mittit. z cum
hoc iurat in gradu sacerdotij iugiter manere s̄m sanctiōes canonū
Interrogāte em̄ ep̄o ab ordinādo. vis in ordine presbyterij s̄m ca/
nonū sanctiones iugiter manere. Respondet z d̄r sub hac forma.
Dico te et sanctis eius in presenti promitto. sic me deus adiuuet z
sancti eius. Sanctiones autem canonum habent z iniūgunt ep̄is/
copis neminem debere ordinari nisi qui promisit se caste victurum.
vt patet xxvij. distinctiōe. Nullum.

Secūda ppositio. maior est obligatio voti q̄ iuramenti. put
 tenet b. Tho. scda sede. q. lxxix. qz in vtriusqz trāsgressione licz irre
 uerētia fiat. in voto tñ amplior: z maior: sit trāsgressio. qz in iura
 mento irreuerētia tñ fit in eo qz nō verificat id qd p nomē eius p
 mittit. In voto qz nō soluit pmissum qd ipi deo debem⁹. z sic est ibi
 irreuerētia z amplius. vtputa infidelitas. Illa em̄ irreuerētia dē z
 plus. nō em̄ ois irreuerētia est infidelitas. vtraqz tñ trāsgressio ē cō
 tra pceptū p̄me tabule. ¶ Tertia ppositio. trāsgressio iuramēti q̄ p
 iuriū dē. graui⁹ ē pctm̄ q̄ homicidiū. Hui⁹ opinionis est Egidius de
 roma in qdlibetis. z doctor Jacobo eiusdē ordinis augu. Et p̄sertim
 b. Tho. in qdlibeto p̄mo. arti. xvij. cul⁹ rō fm̄ eūdē. qz piuriū tra
 pceptū p̄me tabule est. qz p̄terare nomē dei videt q̄daz diuini nois
 denegatio. quare ipm̄ piuriū scdm̄ locū post idolatriā tenet. Homici
 diū autē est tra pceptuz scde tabule. Itē apparet ex hoc. qz ex quo
 in cā peccati cuiuslibet fert iuramentū p̄ hoc ostēdit piuriū p̄ maxi
 mo pctō haberi. frustra em̄ in cā homicidiū finis p̄trouersie est: iura
 mentū. si homicidiū grauius est q̄ piuriū. p̄sumeret em̄ qd̄ maio
 rē culpā sez homicidiū p̄mittit. nō vereret minorē. sez piuriū incurre
 hec. be. Tho. Hui⁹ opiniois est etiā Cardinalis iurispric⁹ in
 cle. de iureiurā. §. p̄. vbi idē dē. Ceteris parib⁹ videt ddm̄. qz piuriū
 maius est q̄ adulteriū z homicidiū. qz magis imēdiate relinquit deo
 et charitati qua debem⁹ ferri in deū z sibi inherere. Quāuis autē cir
 ca has tres p̄pōnes opiniones reperiant p̄trarie. attamē qz iste sunt
 excellētissimoz doctorū z scōz p̄sertim beati Tho. z sc̄i Bonauen
 ture. z securioris vie. iō merito sunt p̄re ceteris amplectēde. ¶ Istis
 ergo p̄missis z p̄suppositis format talis rō. Quicūqz frangit votū
 vel iuramētū violat graui⁹ peccat q̄ si homicidiū p̄mittat. sz cleri
 cus in sacris aut religiosus fornicās fornicādo qualibet fornicatōe
 frangit votū. z violat iuramētū. q̄ quolibet pctō fornicatiōis plus
 peccat q̄ si homicidiū p̄mittat. Maior p̄z ex p̄pōne tertia z secūda
 Minor p̄z ex p̄ma. Illius sentimēti z sententiē q̄q̄ mirabilis vi
 deat effeminatis. est etiā doctor sc̄us Vincētius in sermone natūi
 tatis marie. dē em̄ licz fornicatio simplex sit de minorib⁹ pctis mor
 talib⁹ in laico. sufficiens tñ ad dānatōem z infernū intrādū z mino
 ris culpe (hoc tñ intelligēdo vey p̄patine ad alias luxurie sp̄s. aut
 ex p̄te circūstātie. sez incitāmēti q̄ diminuit rē. vt infra in dubio pa
 rebit) in clericis tñ in sacris aut religiosis est de grauiorib⁹ p̄p̄ voti
 fractōez. fractio em̄ voti ē mal⁹ pctm̄ q̄ homicidiū. qz vt dicūt the
 ologi. mal⁹ pctm̄ ē piuriū q̄ homicidiū. adhuc at̄ mal⁹ pctm̄ ē viola
 tio voti q̄ iuramēti. z istd̄ dē notādū p̄tra clericos ignaros. hec ille

No
 Ratio p̄
 p̄bano

No

Decimūquintū

De Sexto. An vere sacerdos scubinari⁹ fornicādo pprie sit
piurus Rñdet q sic. qz formalr agit ptra iuramentū sa
pra in pma ppōne positū Si dicas. Sicut nec votū ita nec iura
mentū in cōi facta sp obligāt transgredientē ad mortale put puz p
Lancellariū Berfon in de spūali vita Lectōe sexta. z in regulis suis
moralibz. igit p seques nō videt ppter h iuramentū sacerdos incur
rere piuriū. Rñdet pmo. q iuramentū a sacerdotibz pstitū nō ap
plicat in cōi ad canonū sanctiones. hz applicat ad certā materiā. vtpu
ta ad manere in gradu sacerdotij fm canonū sanctiones. Ulterius
scdo dr. q hz vez sit q nec canonū sanctiones sicut nec votū aut iura
mentū in cōi facta in qlibet casu pcutulari obligēt transgredientē ad
mortale pctm put Lācellari⁹ vbi supra declarat. In materia tñ pon
derosa z pceptiua vt in casu nro de pñetia gradui sacerdotij ānera
vtiqz obligāt trāgredientē ad mortale pctm z piuriū put p̄t notari
etiā p Panoz. de vita z honesta. cleri. ca. Clerici. q z singulariter ad
ducit textū ad h in clemē. exiui de hōz scatio. Materia em tal pcep
tiua in statutis z regulis pprie sunt materia iuramēti z voti prout
etiā p Lācellariū vbi sup notari p̄t. Un a sili declarat. Quis nō dī
ceret in materia pceptiua illū voti trāgressorē q diceret. pmitto in
certo religioso statu viuere fm sanctiones z statuta seti frācisci p ca
pit. exiui p̄tactū. Ita lo pposito in forma z materia iuramēti sacer
dotis zc. ptingit. Ad qd em in tā singulari z ardua materia q p
ceptiue p canones indicat ipm iuramentū exigeret si periculū piuriū
desup nō diceret iminere. Un si cedit de facto q p hanc p̄testatōez
sacerdos qñ dr. volo manere iugiter in gradu sacerdotij fm sanctio
nes canonū hoc deo z sanctis ei⁹ pmitto sit restrict⁹ ad votū solēne
castitas. Cur ad castitatē p iuramentū nō eēt restrict⁹ p hoc q eadez
sba dr. z cū h adūgit. ita me deus adiuet z seti ei⁹. Cōcesso q p
fornicatōem sit sacrileg⁹ z voti solēnis trāgressor. nō videt qñ etiāz
oporteat cedi q pprie fornicādo efficiat piur⁹. **Q** igit horribil
ppō z stupenda nimis. ex intimis cūctis sacerdotibz maxie attēden
da q p̄dicta seq̄t. videlicz. Dis sacerdos fornicādo ē sacrileg⁹ z piu
rus. z grau⁹ toties q̄tens peccat qz si hōiem occidat Cōsideran
dū igit ex his p̄fessōn scubinariōz z sacerdotū q̄uctiqz fornicatiū
cū circūstantie mutātes spēm pcti vt tradunt doctores in q̄rto. dist.
xvñ. sint necessario p̄fitēde. q has spēs pctōz ad memoriā scubina
rio aut sacerdoti fornicatori cuiūqz alio reducat cū ipas obliuioni
tradere solet. sibiqz dicat. Jā miser nedū de feda luxuria z fornicatōe
penitere sufficit de q p̄fessus es. sz z etiā penitere distincte oportz. q̄a
sacrileg⁹ es voti. scz solēnis trāgressor. Et etiā distincte penitere oz.

Foliū

q̄ piur̄ es iuramēti sc̄z p̄sūti i ordiis susceptōe trāsgressor. Ita q̄ ip̄o
ad verā p̄niaz z p̄fessionē reducto satisfac̄ sibi poterit iūgi salutar̄
De Septimo. An sacerdos p̄cubinari⁹ celebrādo graui⁹ pec
cet q̄ si hoīem occidat. aut aliud pctm̄ q̄ntūcūq̄ graue in
primū p̄mittat. Et eadē q̄stio p̄t moueri de alio sacerdote indigne
celebrāte. v̄l etiā laico indigne cōicante. R̄ndet simplr loquēdo z
absolute q̄ sic. v̄n Gabriel erimius theolog⁹ in lectura sua notabi
li de officio misse. lectōe. lxxxvij. de simplr loquēdo z q̄tū ad genus
pcti graui⁹ ē h̄ pctm̄ indigne sumptōis eucharistie oī pctō p̄misso
in primū. v̄n ḡu⁹ ē homicidio. spoliatōe. adulterio. sacrilegio. in
cestu. traditōe p̄sone seu ciuitatis zc̄ys. Q̄d pb̄ado adducit b. Tho.
in 3° p̄te. q. viij. ar. v. dicentē. q̄ pctm̄ p̄t dici graue seu graui⁹ v̄l ex
obiecto v̄l ex circūstātia. Prima grauitas pcti ex ḡne. siue obiecto
p̄ se d̄r. Sc̄da d̄r grauitas pcti p̄ acc̄ns siue ex circūstātia. loquēdo
iā de grauitate pcti ex ḡne. h̄ est ordo grauitat̄ pctōz. q̄ oīe pctm̄
aut p̄mittit in deū. aut in creaturā siue in primū. Nūc aut̄ ex p̄te ob
iecti oīa pctā in deū p̄missa grauiora sunt pctis p̄missis in creaturā.
Peccata at̄ in deū p̄missa sunt duplicia. q̄ aut p̄mittunt̄ in naturā
diuinā. vt ē infidelitas. blasphemia. odiū dei in se. idolatria z filia ta
lia sunt simplr maxima pctā ex p̄te obiecti. Aut p̄mittunt̄ in hūanita
tem christi. Et h̄ duplr̄. Aut in hūanitatē christi manifestā vt fuit
crucifixio christi z ei⁹ flagellatio. Aut tectā sub specie sacramentali vt
ē indigna sumptio v̄l celebratio tra ordinē institutū. Pctā q̄ cō
missa in hūanitatē christi manifestā vt visibil̄ abulauit in terris sunt
grauiora q̄ ea q̄ p̄mittunt̄ in sacramento latēti. ¶ Propositū q̄ p̄t q̄
graui⁹ ē pctm̄ h̄ indigne sumptōis aut celebratōis oī pctō p̄misso
in primū. s̄z pctā p̄missa in deitatē. siliter z in hūanitatē christi ma
nifestā apte sunt grauiora. Sc̄do dictū ē q̄ ex circūstātia vnū pctm̄
ē graui⁹ altero. z h̄ ex p̄te p̄sone peccātis. vt q̄ ex ignorātia v̄l infir
mitate aut certa malicia peccat. Aut ex p̄ceptu. aut ex surreptōe. ex
magna z modica libidine. z ita de alijs circūstātijs. z fm̄ h̄ p̄t pctm̄
in primū. vt latrociniū eē grauius q̄ indigna sumptio. vt si nō fiat
ex temeritate. s̄z timore cōfusionis z pene. sic q̄ stat q̄ indigna sumptio
sit maius pctm̄ q̄ infidelitas aut blasphemia. vt q̄n ex maiori p̄cep
tu fit z infidelitas nō sit p̄tinax. s̄z p̄tingit ex aliq̄ receptōe. Et sic p̄
r̄nsio ad q̄stū. hec ille. ¶ Insup in eodē libro lectōe. viij. ex dictis b.
Tho. in q̄rto. dist. ix. q. iij. vbi b. Tho. oñdit d̄nabile abusum sa
cramēti eucharistie Iste Gabriel elicit corollarie q̄ sacerdos celebrās
in mortali peccat duobz distinct̄ mortalibz pctis. vno sc̄z q̄ indig
ne p̄lecrat. alio aut̄. q̄ indigne māducat. q̄ māducare z p̄lecrare duo

Decimū sextū

actus sunt distincti. et in cuiuslibet indigna executione committit peccatum mortale. hec ille. Et quod concubinarij sacerdotes pre ceteris plus periculum et peccatis celebrando aggrauant propter scandalum. id specialiter de eis mota est questio. Unum simpliciter per se loquendo scilicet celebrando quicquid peccat quod si mille florenos raperet. aut etiam quod plus est quam committeret latrocinium seu homicidium hominis cuiuscumque. putet ex ista dicitur. et per dubium infra post periculum terrum euidenter elici potest. De periculis super pericula sacerdotum concubinariorum. utinam lynceis oculis decorari eent quibus circumquaque enormia eorum vitia et pericula auscultater intuerent. utique de emenda cum effectu cogitarent.

¶ Sed me increpando posset quis dicere. vni experientia docuit. ut quid aerem speras in his erga sacerdotes concubenarios et litteratos scilicet ne ipos incorrigibiles teste Chrysostomo super Mattheum. in ope imperfecto. c. xxi. vbi dicit. Quis clericum vidit penitentiam agentem. omnia enim quecumque in scripturis sunt. propter quotidianam meditationem ante oculos eius inueterata sunt et vilia estimant. Nihil autem impossibile quod illi corrigere que omnia scit. et tamen retinens bonum diligit malum. propterea clericus que sepe meditat scripturas. aut oino obseruaturus est et erit perfectus. aut si semel ceperit illa retinere nunquam exercitat in illis ut teneat illa. et si reprehensus humiliauerit se non ideo dolet. quod peccauit. sed confundit. quod gloriam perdidit. hec ille. Quibus concordat dictum gloriosi Hieronimi. putet Eusebius in de vita et transitu eius narrat. dixit itaque. Ecce mundus vndique seruet monachis et sacerdotibus. et tamen iam sunt rarissimi sacerdotes et monachi que vix de centum vnus reperiat bonus. Nulla certe in mundo tam crudelis bestia quam malus sacerdos et monachus. nam corrigi non patitur nec veritatem vnquam audire potest. hec ille. ¶ Equidem charissime te fateor per hec iuste moueri illi Hieronymi haud inemor que dicit frustra niti et nihil aliud quam odium querere. extreme temerarie est. Consilia igitur tuis acquiesce superioribus meis humiliter puincia relinquens. vix quidem ad populum et simplices status et sexus vtriusque propter nonnulla que animam mouent operando iam stylum vertere cogor.

¶ Secundum periculum quod presertim tangit quoscumque inducentes concubenarios ad celebrandum.

Quoniam circa inducentes Concubenarios sacerdotes ad celebrandum in casu nostro magnus extat periculum. Etiam inducentes predicti (ut dicitur in summa predicatum) decipiuntur et decipiunt. Decipiuntur quidem. quod orationes in sacrificio et missa concubinariorum. ut tamen putant non sunt eis fructuose. Si quis eorum contra hoc dicat. quis concubinari? malus sit videro tamen eo ut in isto ecclesie vti que ipsum inducendo fructum orationum